

TEKST POVODOM 1. decembra - DANA OS BiH 2014. godine

- Historijat OS BiH i uvodne napomene :

Donošenjem Zakona o odbrani i Zakona o službi u OS BiH od strane Parlamentarne skupštine BiH krajem 2005. godine otpočeo je reformski proces na formiranju Oružanih snaga BiH (OS BiH) iz sastava entitetskih vojski (Vojske Republike Srpske i Vojske Federacije BiH). Do kraja 2005. godine formirani su Zajednički štab i Operativna komanda OS BiH.

Na osnovu Odluke Predsjedništva BiH iz jula 2006. godine o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH pristupilo se formiranju i popuni komandi i jedinica OS BiH, a paralelno s tim i gašenju entitetski vojski. Do kraja 2006. godine formirane su i stavljene u funkciju sve komande i jedinice OS BiH.

Bosna i Hercegovina organizuje, razvija i održava vojni kapacitet i spremnost oružanih snaga u cilju:

- osiguranja suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH,
- unapređenja ciljeva spoljne politike BiH,
- ispunjenja međunarodnih obaveza BiH i,
- zaštite državljana BiH.

Realizacija navedenih ciljeva opredjeljuje misiju OS BiH koja se u skladu sa Zakonom o odbrani BiH ostvaruje izvršavanjem pet definisanih osnovnih zadataka OS :

1. Učešće u operacijama kolektivne bezbjednosti, operacijama za podršku miru i samoodbrani, uključujući i borbu protiv terorizma,
2. Pružanje vojne odbrane BiH i njenim državljanima u slučaju napada,
3. Pomoć civilnim organima u reagovanju na prirodne i druge katastrofe i nesreće,
4. Protivminsko djelovanje u BiH i
5. Ispunjenje međunarodnih obaveza u BiH.

Od propisanih zadataka OS BiH posebno izdvajamo zadatak **pomoć civilnim organima u reagovanju na prirodne i druge nesreće** kojim se obezbjeđuje neposredna aktivna interakcija sa civilnim društvom i koji se realizuje na zahtjev odgovarajućih civilnih organa. OS BiH su spremne i odgovaraju na takve zahtjeve po odobrenju za angažovanjem.

Raspoloživi resursi OS BiH stavljaju se na raspolaganje civilnom društvu pružanjem različitih vidova pomoći i podrške civilnim organima vlasti, lokalnim zajednicama i stanovništvu kroz realizaciju različitih aktivnosti, po sljedećem:

1. Pomoć civilnim organima vlasti u slučaju vanrednih i kriznih situacija:

- reagovanje na prirodne i druge katastrofe i nesreće,
- borbu protiv terorizma,
- pomoć agencijama za provođenje zakona,
- realizovanje protokolarnih reprezentativnih aktivnosti.

2. Pomoć civilnim organima u realizovanju humanitarnih aktivnosti:

- protivminsko djelovanje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS),
- operacije medicinske evakuacije,
- operacije traganja i spašavanja,
- operacije dostave humanitarne pomoći i druge humanitarne operacije i aktivnosti pomoći stanovništvu.

3. Pružanje drugih vrste pomoći civilnim organima:

- integralne oblike pomoći kroz praktičnu obuku OS BiH (pomoć u obnovi, održavanje i izgradnja infrastrukture, kontrolisano pružanje usluga i ustupanje vojnih resursa na upotrebu civilnim organima),
- realizovanje kulturnih, sportskih i drugih prigodnih aktivnosti,
- pomoć u drugim aktivnostima koje doprinose ugledu i dokazuju društvenu korisnost struktura odbrane BiH.

- Funkcionisanje i rad OS BiH u 2014. godini:

Funkcionisanje OS BiH tokom 2014. godine obilježili su brojni izazovi. Već poznati problemi koji su se odrazili kroz društveno-ekonomske procese u BiH kao i prirodne nesreće - posebno katastrofalne poplave, su ispoljile značajan uticaj na planiranje, organizaciju i realizaciju zadataka OS BiH. U skladu sa datom situacijom, kroz racionalno planiranje, izrazili smo prioritete i uspješno realizovali sve pred nas postavljene zadatke. Uz maksimalno naprezanje raspoloživih materijalnih resursa smo omogućili izvršenje svih redovnih i vanrednih aktivnosti, procesa obuke i osigurali plansko i redovno funkcionisanje OS. Učinili smo sve što je u našoj moći da određena ograničenja u realizaciji pojedinih logističkih funkcija ne dovedu do zastoja i kašnjenja u snabdijevanju, održavanju, popuni i završetku MTS-ima.

Bez obzira na poteškoće koje su nas pratile, ostvarili smo napredak i zapažene rezultate u ispunjavanju međunarodnih obaveza, međunarodnim operacijama podrške miru i mirovnim misijama UN-a, realizaciji operacija humanitarnog deminiranja, kontinuiranom procesu obučavanja pojedinaca, komandi i jedinica.

Značajan napredak je postignut u procesu dostizanja NATO normi i standarda u radu i unapređenju ineropabilnosti i kompatibilnosti sa partnerima u NATO. OS BiH su uspješnim profesionalnim izvršavanjem misije i zadataka kako u zemlji tako i u inostranstvu pokazale koliko su važan segment odbrambeno-bezbjednosne strukture BiH. Ocjene iznesene od strane zvaničnika EU i NATO ukazuju da su OS jedna od institucija BiH koja svojim radom i rezultatima jasno izražava svoju opredijeljenost prema evroatlanskim integrativnim procesima.

❖ OS BiH u 2014. godini težišno izvršavale sljedeće zadatke:

- Pružanje pomoći civilnim organima vlasti i stanovništvu u slučaju prirodnih i drugih nepogoda (katastrofalnih poplava) kao i različitih oblika asistencije lokalnim zajednicama,
- Nastavak učešća u operaciji ISAF u Avganistanu,
- Nastavak učešća u UN mirovnoj misiji u DR Kongo i proširenje učešća na UN mirovnu misiju u Republici Mali,
- Realizaciju godišnjeg plana humanitarnog deminiranja i protivminskih akcija,
- Individualnu i kolektivnu obuku komandi i jedinica OS,
- Implementaciji koncepta operativnih sposobnosti (OCC&EF),
- Obuka i prijem mladih vojnika i oficira u profesionalnu vojnu službu,
- Stabilizaciju i unapređenje sistema logističke podrške komandi i jedinica,
- Rješavanje viškova naoružanja, municije i minsko-eksplozivnih sredstava,
- Realizacije Plana 100% inspekcije lokacija skladišta naoružanja i MiMES-a,
- Ispunjavanje međunarodnih obaveza.

Kao najvažniji rezultati OS BiH tokom 2014. godine determinišu se aktivnosti koje su kao težišne vođene pravovremenim planiranjem, dobrom organizacijom i realizacijom koja se provodena optimalnim angažovanjem snaga i resursa od kojih ističemo sljedeće:

1. Pružanje pomoći civilnim organima i stanovništvu u kriznim i vanrednim situacijama i asistencija lokalnim zajednicama (LZ):

OS BiH su od sredine mjeseca maja pa do danas kontinuirano, odlučno i bez prekida, u okviru raspoloživih ljudskih i materijalnih resursa, kapaciteta i mogućnosti pružale i pružaju pomoć i asistenciju ugroženom stanovništvu, civilnim strukturama vlasti i lokalnim zajednicama u borbi protiv nezapamćenih poplava koje su ove godine zadesile BiH.

OS BiH su bile angažovane na teritoriji 46 opština širom naše zemlje prvenstveno u spašavanju ljudskih života i materijalnih dobara, a zatim u sanaciji i otklanjanju posljedica ove velike nesreće tamo gdje je to bilo najpotrebnije. U ovoj operaciji OS su imale mogućnost da na najteži mogući način testiraju operativne planove i sposobnosti, kapacitete i raspoložive resurse, procjene i odgovore na izazove i rizike koje nepredvidiva prirodna sila može stvoriti i izazvati. Sa zadovoljstvom i ponosom možemo reći da su OS BiH, uprkos svim poteškoćama sa kojima su se susretale, uspjele da svojim profesionalizmom, hrabrošću i požrtvovnošću izvuku maksimum iz stanja MTS sa kojima raspolažu, da pravovremeno reaguju na sve zahtjeve civilnih organa i da u granicama mogućnosti izvrše sve zadatke koje su se pred njih postavile. Navešćemo samo neke od zadataka i aktivnosti koje su izvršavale OS BiH:

U I fazi - fazi odbrane od poplava:

- Spašavanje i evakuacija ljudi, stoke i materijalnih sredstava na poplavljenim područjima helikopterima, motornim vozilima i čamcima,
- Prevoženje pacijenata i tereta vazdušnim putem,
- Izgradnja i utvrđivanje nasipa (angažovanje personala na prebacivanju i punjenju vreća, helikoptera za izviđanje, izgradnju i utvrđivanje nasipa),
- Dotur vode, hrane, lijekova i ostalih potrepština,
- Angažovanje pokretnih kuhinja za pripremu i podjelu hrane,
- Medicinska podrška ugroženom stanovništvu na poplavljenim područjima,
- Smještaj civilnih lica na lokacijama OS BiH i njihovo medicinsko zbrinjavanje.

U II fazi – fazi sanacije posljedica prouzrokovanih poplavama:

- Osposobljavanje i sanacija putnih komunikacija,
- Otkrivanje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS) i mina angažovanjem EOD timova (timova za uništavanje NUS-a),
- Čišćenje javnih ustanova i površina,
- Čišćenje korita rijeka, raščišćavanje i odvoz smeća i kabastog materijala,
- Ispumpavanje vode,
- Sanacija klizišta,
- Pročišćavanje i iskop odvodnih kanala,
- Izgradnja i postavljanje mostova,
- Medicinska podrška ugroženom stanovništvu,
- Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija (DDD) terena i javnih ustanova,
- Snabdijevanje stanovništva pitkom vodom,
- Utovar, transport, istovar i skladištenje humanitarne pomoći.

Navedena situacija je bila veliki test organizovanosti, profesionalnosti i osposobljenosti, ali i test snage volje, hrabrosti i motivisanosti svakog pripadnika, komande i jedinice OS BiH.

U skladu sa novonastalom situacijom sve aktivnosti OS BiH uključujući i obuku su podređene i prilagođene pružanju pomoći civilnim strukturama i stanovništvu na ugroženim područjima.

Zajednička vježba, koja je prvobitno bila planirana u drugom formatu („Dinamičan odgovor 14-5“ na poligonu Manjača), je sa partnerima iz EUFOR-a preplanirana, pripremljena i organizovana takoreći u hodu i veoma kratkom roku. Tako je vježba „Zajednički napor 14“ u skladu sa situacijom na terenu planirana i realizovana na više

lokacija u BiH kao neophodan naredeni korak i logičan nastavak operacija pružanja pomoći i podrške civilnim organima vlasti i stanovništvu s ciljem saniranja i otklanjanja posljedica od poplava na najugroženijim područjima u BiH, kao i dijelu lokacija OS BiH koje su bile zahvaćene ovom velikom prirodnom nesrećom. Na vježbi je pored 750 pripadnika OS BiH učestvovalo i 450 pripadnika EUFOR-a u sastavu multinacionalnog bataljona koju su činile čete iz OS Ujedinjenog Kraljevstva, Republike Slovenije i Republike Austrije ali i 22 kadeta iz OS SAD koji su posredstvom Ambasade SAD u BiH uključili kao dobrovoljci u ovu vojnu, ali i prije svega humanitarnu aktivnost. Potrebno je naglasiti da je od početno planiranih 19 projekata na ugroženim područjima širom BiH, u skladu sa zahtjevima civilnih organa vlasti uspješno realizovano 37 projekata čije efekte konkretno možemo vidjeti u lokalnim zajednicama na terenu.

Navešćemo samo nekoliko najvažnijih rezultata i efekata angažiranja resursa OS BiH u ovoj operaciji:

- Spašavanje i evakuacija civilnih lica:

Kopnenim, vodenim i zračnim putem spašeno je **8669 civilnih lica** i preko **100 grla stoke**,

- Prihvat i smještaj civilnih lica na vojnim lokacijama:

Na 6 lokacija OS BiH (kasarne u Banja Luci, Bijeljini, Bileći, Doboju, Dubrave –Tuzla i Zenici - bilo je smješteno i zbrinuto ukupno **3628 civilnih lica** od kojih su **oko 30% bila djeca**.

- Sanacija i izrada nasipa:

Kopnenim i vazdušnim putem prevezeno preko **20 tona različitog materijala** i izgrađeno oko **3,5 km nasipa**.

- Kopnenim, vodenim i vazdušnim putem prevezeno je **preko 1044 tone** različite humanitarne pomoći, **9 tona flaširane** i **210 m3 pitke vode**,
- Izvođenjem inženjerskih radova uređeno **416,000 m2** raznih površina,
- Postavljeno **8 mostova** i **sanirano 83 km putnih komunikacija**,
- Očišćeno je **27 km** rječnih korita,
- Izvršeno snabdijevanje stanovništva sa preko **123 tone** pitke vode i preko jedne tone hrane iz rezervi OS BiH,
- Izvršena dekontaminacija **108 objekata**, više od **24,000 civilnih lica** i preko **1 milion m2** različitih zemljišnih površina,
- Uklonjeno **396** različitih komada NUS-a itd...

Potrebno je naglasiti da su sveukupni troškovi angažovanja resursa OS BiH za vrijeme poplava (uključujući angažovanje po OPLAN VAL 2012 i vježbe „Zajednički napor 14“) iznosili oko **1,2 miliona KM**. **Evidentno je da efekti angažovanja OS BiH višestruko i značajno prevazilaze uložena sredstva a za dobrobit, stanovništava, lokalnih zajednica i cijele BiH.**

S ponosom možemo reći, a to i ostvareni rezultati na terenu i pokazuju, da su OS BiH svojim djelovanjem značajno doprinijele ukupnom stabilizaciji situacije i sprečavanju još većeg broja ljudskih žrtava i materijalnih šteta.

Potrebno je naglasiti da navedena operacija u manjem obimu traje i danas. Za OS BiH ona nije i neće biti završena dokle god postoji potreba civilnih organa vlasti i ugroženog stanovništva za angažovanjem na terenu.

Pomoć OS BiH lokalnim zajednicama (LZ) u BiH bila je višestruka. OS su ustupale svoja sredstva za različite manifestacije, ceremonije i takmičenja na kulturnom, sportskom, vjerskom i tradicijskom planu. Najveći doprinos je izvršen izvođenjem različitih vrsta inženjerskih radova za potrebe LZ.

Ovim angažovanjem OS BiH su još jednom čvrsto potvrdile svoju stalnu i dugoročnu opredjeljenost da će ovaj zakonom definisani zadatak u budućnosti i dalje predano

izvršavati u okviru raspoloživih operativnih kapaciteta i mogućnosti, a u cilju upređenja opštih uslova života lokalnih zajednica i svih građana u BiH.

2. Operacije humanitarnog deminiranja i protiv-minskih akcija:

OS BiH su neprekidno uključene u operacije humanitarnog deminiranja i jedan su od najznačajnijih faktora sa više od 20% ukupnih kapaciteta u tom procesu.

Elementarne nepogode u vidu poplava i brojnih klizišta, koje su ove godine pogodile zemlju u velikoj mjeri su uticale na planiranu dinamiku operacija humanitarnog deminiranja. Pored nemogućnosti izvođenja radova na pojedinim projektima, i dio deminerskih kapaciteta OS BiH je bio angažovan na pomoći stanovništvu pogođenom poplavama. Po sticanju uslova i nakon izvršenih zadataka vezanih za navedenu situaciju, nastavljene su operacije humanitarnog deminiranja sa svim raspoloživim kapacitetima. Pri tome, posebna pažnja je posvećena područjima pogođenim poplavama i klizištima i izmijenjenoj minskoj situaciji na istima.

Za 2014. godinu planirano je deminiranje preko 3,75 miliona m², na 67 deminerskih projekta koji se nalaze na prostoru 32 opštine u BiH od čega je, do sada, realizovano preko 3 miliona m² ili **81,7 %**, pri čemu je pronađeno i uništeno 417 komada mina i 1234 komada NUS-a. U 2014. godini je predato na upotrebu krajnjem korisniku 38 deminerskih radilišta. OS BiH su trenutno angažovane na 23 deminerska radilišta širom BiH sa ukupno 350 deminera.

Kao jednu od najvažnijih zadataka u okviru protivminskih akcija, a koja se provodi u saradnji sa EUFOR-om, Deminerski bataljon je realizovao 64 prezentacije koje se odnose na teme upozoravanja na mine i opasnosti od mina. Cilj je bio da se ugrožene grupe stanovništva na kritičnim područjima ugroženim minama edukuju na posljedice opasnosti od mina, kako prepoznati i kako ispravno reagovati prilikom nailaska na mine.

Na ovaj način OS BiH daju puni doprinos implementaciji Strategije protivminskog djelovanja, koja ima za cilj stvaranje konačnog stanja : „Bosna i Hercegovina bez mina do 2019. godine“.

3. Obuka komandi i jedinica i implementacija koncepta operativnih sposobnosti (OCC&EF)

OS BiH su tokom 2014. godine nastavile sa kontinuiranim procesom individualne i kolektivne obuke pojedinaca, jedinica i komandi u skladu sa Smjernicama Načelnika ZŠ OS BiH i odobrenim Godišnjim planom obuke (GPO) OS BiH. Ograničenja resursa za podršku obuke nametnulo je potrebu da se obuka planira na racionalnim i priuštivim osnovama. Ostvaren je napredak i zapaženi rezultati u povećanju stepena obučenosti i osposobljenosti, kao i napredak u usvajanju i implementaciji NATO normi i standarda na svim nivoima komandovanja i kontrole (C2).

Težište obuke OS BiH u 2014. godini je fokusirano na četiri glavna područja obuke: institucionalnu obuku u centrima za obuku KOiD-a (po odobrenim planovima i programima u okviru profesionalnog razvoja oficira i podoficira u OS BiH), izvođenju terenskih vježbi sa vanjskim ocjenjivanjem, ocjenjivanju po programu Koncepta operativnih sposobnosti (OCC E&F) i zajedničkoj obuci OS BiH i EUFOR.

Potrebno je istaći 3 velika događaja kolektivne obuke koja su realizovana u BiH - 2 vježbe „Dinamičan odgovor“ na poligonu Manjača u kojima su učestvovali 4 i 6.pbr sa preko 1500 pripadnika OS BiH kao i zajedničku vježbu OS BiH i EUFOR-a - „Zajednički napor 14“ o kojoj je bilo riječi. Pripadnici OS BiH (85 pripadnika) su uspješno učestvovali i na 7 međunarodnih vježbi koje su po različitim NATO programima podrške dostizanju NATO normi i standarda realizovane u inostranstvu (Njemačka, Italija, Hrvatska, Švedska, Slovenija, Srbija i Turska). Učešće na ovim aktivnostima donijelo je višestruke prednosti od kojih ističemo dostizanje većeg nivoa interoperabilosti OS BiH sa NATO (zajedničkih

standarda po pitanju strukture planiranja, obuke, opreme, procedura u komunikacijama, jezika i dr).

Posebno smo ponosni na značajan napredak koji je ostvaren na planu implementacije koncepta operativnih sposobnosti (OCC & EiF). Tako je u vremenu od 08. do 12.09.2014. godine na poligonu OS BiH „Manjača“ kod Banja Luke uspješno realizovano završno ocjenjivanje („NATO evaluation 2“ - NEL-2) kao poslednja provjera deklariranih jedinica po OCC E&F programu iz sastava 6.pbr i br TP OS BiH. Ocjenjivanje predstavlja krunu trogodišnjeg ciklusa opremanja i obučavanja a postavljeni cilj je dostizanje punog stepena kompatibilnosti i interoperabilnosti za učešće u NATO vođenim operacijama.

1.pješadijska četa/1.pješadijskog bataljona/6.pbr i 3.vod za uništavanje neeksplozivnih nagazno-ubojnih sredstava (NUS)/ čete za uništavanje NUS-a iz sastava deminerskog bataljona/ brTP su nakon višednevne i sveobuhvatne provjere od strane certifikovanih NATO ocjenjivača ocijenjene ocjenom „**Borbena spreman**“ („**COMBAT READY**“) **što ih ravnopravno svrstava među certifikovane NATO jedinice koje su dostigle ili prevazišle visoke NATO standarde i koje su spremne za učešće u NATO vođenim operacijama u budućnosti.**

Po ovom programu uspješno je izvršeno i „SEL-1“ ocjenjivanje na poligonu „Manjača“ deklarirane pješadijske čete iz sastava 4.pbr. Ovim putem planski i sigurno idu i sve ostale deklarirane jedinice OS BiH nominovane po OCC&EiF konceptu. Uspješno su realizovani i drugi oblici kolektivne obuke kao što su obuka sa mobilnim trening timovima (MTT) EUFOR-a i sadržaji obuke iz vojno-vojnog („M2M“) programa sa OS SAD.

4. Učešće u operacijama podrške miru i mirovnim misijama UN:

Aktivnosti međunarodne saradnje su najviše iskazane kroz proširenje učešća pripadnika OS u operaciji podrške miru „ISAF“ u Avganistanu, nastavku učešća u UN mirovnoj misiji u D.R. Kongo i proširenju našeg angažovanja na UN misiji u Republici Mali.

OS BiH angažovanjem u ovim operacijama OS BiH ispunjavaju međunarodne obaveze i na ovaj način daju direktnu podršku u realizovanju operacija podrške miru. Time BiH jasno iskazuje opredjeljenje da kao odgovorna članica međunarodne zajednice želi i može dati adekvatan doprinos zajedničkim naporima za uspostavljanje i očuvanje mira i stabilnosti u svijetu. OS BiH su u dosadašnjem periodu bile angažovane i uspješno su realizovale niz mirovnih misija, počevši od Etijopije i Eritreje, preko Iraka do Avganistana, Konga i Malija gdje su misije i trenutno aktuelne. Do danas kroz naprijed navedene misije je učestvovalo preko **900 (devet stotina) pripadnika** iz sastava OS BiH.

Ove godine u misiji ISAF u Avganistanu, u okviru 7 i 8 rotacije pješadijske jedinice, koja je bila u sastavu naših koalicionih partnera - kontingenta Danske Bobene Grupe (DBG) i izvršavala zadatke osiguranja baze koalicionih snaga u pokrajini Helmand, smo imali ukupno angažovanih 90 pripadnika OS BiH. Zbog završetka misije i povlačenja snaga naših Danskih partnera iz Avganistana naša jedinica je početkom juna završila svoju misiju u Avganistanu i vratila se u BiH.

Trenutno u misiji ISAF u Avganistanu se nalazi 11. rotacija od 8 štabnih oficira u sastavu kontingenta OS SR Njemačke. Sa ponosom možemo naglasiti da je učešće naših pješadijskih jedinica i štabnih oficira u misiji ISAF više puta do sada, od strane naših Njemačkih i Danskih partnera, ocijenjeno izuzetno uspješnim sa visokim ocjenama za iskazanu profesionalnost i odgovornost u izvršenju dodijeljenih zadataka.

U mirovnoj misiji UN „MONUSCO“ u D.R.Kongo u svojstvu vojnih posmatrača UN se trenutno nalazi 5 oficira OS BiH u okviru trinaeste rotacije, a u mirovnoj misiji UN „MINUSMA“ u Republici Mali, po prvi put do sada, u okviru 1. rotacije imamo 2 štabna oficira koji se nalaze u komandi misije.

Posebno želimo istaći činjenicu da za vrijeme angažovanja u mirovnim misijama van BiH nismo imali ni jedan vanredni događaj i da su se svi naši pripadnici vratili živi i zdravi svojim domovima, porodicama i matičnim jedinicama.

I dalje planiramo nastavak kontinuiranog i održivog učešća u misiji u Avganistanu kao i UN misijama u DR Kongo i R. Mali. Nastavljamo sa procesom obuke i pripremamo se za nastavak učešća u misiji u Avganistanu, da kroz novu redefinisanu misiju koalicijskih snaga „Odlučna podrška“ damo svoj puni doprinos u procesu obučavanja Avganistanskih nacionalnih snaga bezbjednosti (ANSF), kao i da povećamo obim našeg angažovanja u mirovnoj misiji UN u R. Mali.

Stepen i obim angažovanja OS BiH u narednoj godini u mirovnim misijama van BiH će zavisiti od budžetskih izdvajanja za odbranu i Odluke Predsjedništva BiH.

5. Rješavanje viškova naoružanja, municije i MES-a:

U skladu sa našim planovima i predviđenoj dinamici uz pomoć naših partnera iz međunarodne zajednice, intenzivno smo radili na nastavku procesa rješavanja viškova, provodili obimne aktivnosti 100%-tne inspekcije lokacija kao i aktivnosti kontrolno-tehničkog pregleda (KTP) naoružanja, municije i MES-a. Postigli smo dobre i zapažene rezultate.

Potrebno je istaći i važnost stručne, organizacijske, finansijske i podrške u vidu donacija koju OS BiH dobivaju od strane Vlada SAD, Austrije, Švajcarske, Norveške, Švedske, Turske, Danske, Češke i Lihtenštajna, NATO štaba u BiH, EUFOR-a i drugih međunarodnih organizacija, posebno Razvojnog programa UN (UNDP – projekat “EXPLODE” i „SECUP“) u procesu optimalnog rješavanja viškova MiMES-a kao i obuke i usvajanja najviših međunarodnih standarda za upravljanje i skladištenje naoružanja, MiMES-a na lokacijama OS BiH.

Raznim metodama, zaključno sa 17.11.2014. godine, uništili smo **915 tona** MiMES. Metodom delaboracije i spaljivanja na lokaciji TROM Dobož uz podršku UNDP uništeno je **591 tona**, a metodom otvorene detonacije i spaljivanja na poligonu „Glamoč“ uz podršku Ambasade SAD u BiH i Kompanije „Sterling“ uništili smo oko **324 tone** MiMES.

Važno je napomenuti da je u julu 2013. godine započeo projekat 100% inspekcije kvantiteta i kvaliteta lokacija skladišta naoružanja i municije u cilju konačnog utvrđivanja stanja, odvajanja ispravne od nesigurne i nestabilne MiMES-a i uspostave i ažuriranja postojeće baze podataka. Planirano je da se projekat završi do kraja 2015. godine.

Na lokacijama skladišta municije (LSM) intenzivno smo vršili utvrđivanje stanja kvantiteta i kvaliteta MiMES-a. (Lokacije „Grabež“ – Bihać, „Kula“ – Mrkonjić Grad, „Krčmarice“ - Banja Luka).

Zaključno sa 17.11.2014. godine, izvršili smo 100% inspekciju nad ukupno **2.453 tone** raznih vrsta MiMES. Djelimičnom kontrolom pregledano je **830 tona** na lokacijama Kula, Bačevići, Duži, Kozlovac i Jahorinski potok.

Svjesni smo činjenice da samo utvrđivanjem tačnog broja i stanja svih količina perspektivnog, ali i neperspektivnog naoružanja, municije i MES-a možemo doprinjeti konačnom rješenju ovog važnog logističkog i bezbjednosnog pitanja kako za oružane snage tako i lokalne zajednice i građane u BiH. Sa izvršenjem ovog važnog zadatka odlučno i intenzivno nastavljamo i u 2015. godini i ona će predstavljati jedan od najvažnijih prioriteta našeg rada i u budućnosti.

6. Personalni menadžment i podmlađivanje kadra OS BiH :

Nastavak kontinuiranog podmlađivanja kadra praktično se odvija kroz dinamiku prijema mladih vojnika u profesionalnu službu u OS BiH, usklađenu sa dinamikom otpusta

personala iz OS BiH. To se posebno odnosi na vojnički kadar. OS BiH su sa procesom prijema vojnika otpočele još 2008. godine tako da smo u sastav OS BiH putem 6 provedenih javnih konkursa primili oko **4000** novih mladih vojnika.

Tokom ove godine na osnovu javnog konkursa od 01.08.2014. godine u PVS primljeno je **248 vojnika 14. klase** dok se trenutno na osnovnoj vojničkoj obuci u CBO u Pazariću nalazi **112 kandidata 15. klase** čiji je prijem u PVS planiran 01.01.2015. godine.

Podmlađivanje kadra i prijem vojnika u PVS će biti nastavljen i u 2015. godini.

Zbog prijema novih kandidata i zbog zakonskih osnova za prestanak PVS u 2014. godini je otpušteno **76** vojnika, a u 2015. godini je planiran otpust **66** vojnika. Ministarstvo odbrane i OS BiH su u tom cilju blagovremeno preduzeli važne korake na pripremi procesa tranzicije vojnog personala i zatražilo od zemalja NATO, Evropske komisije i drugih potencijalnih donatora za aktivno učešće u NATO perspektiva programu za otpuštene pripadnike OS.

Tokom 2013. godine raspisivanjem internog oglasa i prekategoriizacijom personala u OS BiH je primljeno i raspoređeno na upražnjena formacijskih mjesta (FM), 4 podoficira u kategoriju oficira, jedan oficir je primljen u PVS nakon završetka Vojne Akademije kao i 3 vojnika u kategoriju podoficira.

U okviru realizacije pilot projekta prijema 1. generacije oficira iz građanstva u PVS OS BiH trenutno je toku realizacija III modula osnovne oficirske obuke u Centru za profesionalni razvoj (CPR)/KOiD-a na kome se nalazi 29 odabranih kandidata po Javnom konkursu MO BiH od 30.09.2013. godine. Oficirska obuka kandidatima se završava 05.12. 2014. godine, svečana zakletva će biti realizovana 17.12.2014. godine dok će kandidati po ovom projektu, po prvi put od formiranja OS BiH, biti primljeni u PVS 01.01.2015. godine. U cilju dalje popune upražnjenih formacijskih mjesta (FM) u komandama i jedinicama OS BiH, MO BiH je raspisalo novi Javni konkurs za prijem 37 novih kandidata 2. generacije ovog projekta (trajao do 26.11.2014. godine) čime će biti nastavljen kontinuitet podmlađivanja oficirskog kadra OS BiH po modelu koji se primjenjuje u zemljama članicama NATO i koji će po završetku procesa odabira, testiranja i obuke u PVS OS BiH biti primljeni 01.01.2016. godine.

Ukupna prosječna starost personala OS BiH trenutno iznosi 35 godina, a vojničkog sastava 27 godina što predstavlja značajan napredak u odnosu na prethodni period.

7. Bilateralna i regionalna međunarodna saradnja:

OS BiH saraduju sa mnogim međunarodnim organizacijama i institucijama, ali je potrebno istaći značajnu podršku od strane NATO štaba u Sarajevu i EUFOR-a, dok se sa drugim međunarodnim subjektima uspostavlja bliska saradnja bilateralnim i unilateralnim sporazumima. Na bilateralnom polju naročito se ističe saradnja sa Nacionalnom gardom američke savezne države Merilend. Potrebno je istaći i ostale veoma uspješne inicijative i procese međunarodne vojne i regionalne saradnje OS BiH sa zemljama članicama programa „Partnerstvo za mir“, OS susjednih zemalja, od čega je potrebno posebno istaći Američko-Jadransku povelju (A5) i Konferenciju načelnika generalštabova balkanskih zemalja (B9).

8. Angažovanje snaga vazduhoplovstva i PVO OS BiH:

Helikopterske jedinice OS BiH su tokom katastrofalnih poplava u BiH dale značajan i nemjerljiv doprinos pružanja pomoći civilnom stanovništvu. Ostvarena su 282 naleta sa 158 sati leta pri čemu je evakuisano 519 životno ugroženih civila i prevezeno preko 67 tona različitog tereta.

Tokom godine u skladu sa zahtjevima civilnih organa izvršena je hitna medicinska evakuacija (MEDEVAC) 10 pacijenata, a za operacije traganja i spašavanja (SAR) OS BiH su provodile 24-sata dežurstvo 365 dana u godini, sa jednom posadom i jednim

helikopterom koristeći resurse OS BiH za izvršavanje obaveza koje proističu iz Ugovora između Ministarstva odbrane BiH i Direkcije za civilno vazduhoplovstvo BiH (*BHDCA*). Pored navedenog, helikopterske snage su bile angažovane na različitim zadacima kao što su: transport i prevoženje domaćih i stranih VIP osoba, realizaciju podrške obuci pješadijskih jedinica OS BiH, Civilne zaštite, Specijalne policije MUP-a RS i Gorske službe spašavanja kao i podršci u realizaciji različitih civilnih manifestacija.

OS BiH trenutno raspolažu sa 8 operativnih helikoptera (4 helikoptera iz sastava Mi-8 i to: 2 Mi-8T i 2 Mi-8 MTV, sa ukupnim resursom oko 110 sati, 2 helikoptera UH-1H sa ukupnim resursom 25 sati, te 2 helikoptera Gazela).

9. Aktivnosti podoficirskog kora OS BiH:

Podoficirski kor je kroz realizaciju koncepta profesionalnog razvoja podoficira u OS BiH promovisao dostignuti nivo razvoja i razmjenio iskustva sa zemljama članicama Američko-jadranske povelje (A5) na konferenciji koja je održana u junu ove godine.